

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:

Főtitkár, Hermann-udvar 1. emelet,
a külső folyosón.

Bérmunkások leveleit csak leírva
kérjük megadni, és a kéziratokat vissza nem küldjük.

Kiadóhivatal:

Főtitkár, a törvényszék mellett Neumann-
házak utcára nyúló helyiségében.

Hirdetések díjazásáról szerint.

Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap
utáni szám 3 kr.

Mer. len. hűtőn és ánnepet után is

Előfizetési árak:

Írlyben hazhoz fordítva:
Egyes évre 12 frt.
Fél évre 6 frt.
Negyed évre 3 frt.
Egy hónap 1 frt.

Videkre postán küldve:

Egyes évre 14 frt. — kr.
Fél évre 7 frt. — kr.
Negyed évre 3 frt. 50 kr.
Egy hónap 1 frt. 20 kr.
Hirdetések helyben fizetendők.

Bulgária hitelezője.

Budapest, nov. 23.

A lehető legkellemetlenebb hitelező, aki mindig nyakán van az embernek. Ha ajtódát megkopogtatják, remegsz. Ki nyitja ki? A hitelező. Ha levelet hoznak, remegsz. Ki írhatna más, mint a hitelező. Ha az utcán valaki megszólít, összerezzensz, mert hát ki más szólítana meg, mint a hitelező. Reggelinél, ebédnél, vacsoránál, bármiféle munkánál, társaságban avagy egyedül, ki vagy annak téve, hogy hitelezőnek rettegve arczát látod felmerülni, mintha a föld alul bujt volna, légből tömörült volna. Avagy látod őt közeledni a messzeségből, mert mint a gyakorlott tengerész a vihar előjeleit, te felismered még mielőtt megjelenne előtted, talán az árnyékról, melyet a láthatárra vetett, vagy más valami olyan jelről, mely csak a te lelki szemeid előtt tűnik fel. És boldog érzelmek simogatása andalít el, midőn egyszer csak nem látod, midőn nem bírván ved semmire menni, az utánad valójárásba bele ünt. Ha az ember saját bírójára lehetne, bizonyosan megfogott avagy megfogott volna. S vette volna a kalapot, lebúzá volna a kabátot, meg a bőrdőrt, mert akik a földön sem kényelmet, sem irtalmat nem ismernek, azok a hitelezők. És ne hidd, hogy mikor a láthatárról letűntek, hát azért tűntek le, mert megsajnálta, mert az üldözéssel fel akarnak hagyni, mert fölbredt bennük az emberi érzés. Perelnek! S mennek a törvényhez, annak a hatalmát igénybe, azzal fosztatnak ki, azzal nyúztatnak meg, már t. i. ha tehetik. Csak hogy a törvény megvizsgálja az ügy állását, a követelés jogosságát avagy jogtalanságát, leszállítja a kamatokat, szóval nem éppen úgy ítélt, mint ahogy azt a hitelező követeli.

Nos hát ilyen hitelezője Bulgáriának Oroszország! Felszabadította őt a török szolgaságból. De aki azt hitte, — ha ugyan hitte valaki, — hogy ezt Oroszország humanitásból, a népszabadság iránti előszeretettel, (!) vagy a szláv-ság iránti rokonszorgásból teszi, az nem ismeri a rabszolgakereskedésnek a módjait, kik a rabszolgát nem azért váltják ki, hogy felszabadítsák, hanem hogy saját tulajdonukká tegyék. Amde

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája.

(November 25.)

A piccolo mellett.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Rendes vendége vagyok egyik kávéháznak. Mikor a füst nem olyan nagy még, hogy az ember elvesztí tőle látóképességét, mikor a „Szegedi Napló”-ban olyan tárcza van, melytől másnap aradi lapban is olvashatok, s mikor a preferenciapártihoz hiányzik a harmadik partner, akkor szivarom füstjénél el-mékedve először is azt kérdelem magamtól, hogy hát miért is járunk tulajdonképpen kávéházba?

— Pél ezitromot! kiáltja barsány hangja a pinczér, a mi annyit jelent, hogy megérkezett az én druzsám, a ki nem tudna még sem inni egy limonádét.

No lám, arra a fennebbi kérdésre csak úgy lehet válaszolni, ha különbséget teszünk először kávéház és kávéház, azután pedig az emberek között, a kik kávéházba járnak.

Mert egyik kávéháznak a vonzereje egy esinos szöke arczban, a melyik mindenkire mosolyog, a másiké pedig egy jól megtömött burnótselezében van, a melyikből a gazda mindenkinek juttat.

Szenved-e telát kétséget, hogy azok, a kik a szöke arczot szeretik amott, a burnótért rajongók pedig emitt fogják meginni a piccolo?

Sok ember azután nem törődik sem a szöke arczal, sem a burnótselezével, hanem csak a piccoloval. Neki az az életfelfogása, hogy a kávéházban igya meg a feketét. Pedig otthon is kapna, és talán jobbat is. De az nem izlik. Isten tudja, mi okozza

Európában a rabszolgakereskedés, meg levén tiltva, az orosz üzérkedés azonban éppen igyekszik azt kijátszani, hogy Bulgáriát olyan adósának tekintse, aki addig, amíg tartozását ki nem fizeti, zálogba kénytelen magát adni az ő nagylelkű hitelezőjének. Erről azonban Bulgária nem akar tudni, s mert az orosz zálogjogos szerződést nem tud felmutatni, hát zaklatás után akarta kivinni tervét. Oda küldte Kaulbarsot, aki aztán elkövetett minden zaklatást, amit csak elkövethetett. Joga azonban. Bulgária megnyuzásához exequálásához nem lévén, s Bulgária ezen tudatban nem tágitván, Kaulbars végre letűnt a láthatárról.

És a bolgárok, habár tudják, hogy ez nem marad abban, hogy Oroszország követelésével fel nem hágy és ezáltal kivételre minden utat módot felhasznál, — fellélekenek! A liderezyomást legalább nem érzik úgy, legálább nyugodtan ebédelhetnek, ajtójukon nem kopog folytonosan, leveleivel nem zaklatja folytonosan, s az utcán nem állítja meg őket folytonosan a hitelező. Dübbe jött, felduzta az orrát, magába fojtá indulatát s egek földek megindításának, világpusztlulásának fenyegetéseivel távozott. Aranyhidat neki!

És most perelni fog. Ám hadd pereljen! Joga van neki annyi, amennyit a berlini szerződés megadott, s ennek a contractusnak értelmében teheti föl keresetét. Akadékoskodhatik, tiltakozhatik, bujtogathat, vesztegethet, folytathatja az aknamunkát, de kezét a bolgároknak nem teheti: mert hogy ez meg nem engedhető, azt Európa hatalmasságainak többsége adta neki tudtára.

Nem akarják kétségbevonni azt a jogát, hogy Bulgária rendbehozásába be ne folyjon, de hogy Bulgáriához zálogjogot használjon: olyan nincs. Hozhat fejedelmet Azsiából, Mingreliából, akár Czirakassiból, de annak a fejedelemlnek a bolgár alkotmányra kell megesküdnie, és a nemzetgyűlés akarata szerint kormányoznia. És ha Kaulbarsodni fog, mehet Kaulbars után. A bolgárok ismerik Európa akaratát, mely a bolgár alkotmány mellett határozott állást foglal, s az a fejedelem, aki nem az alkotmány szerint akar majd kormányozni, Kaulbarsot fog. Hanem egyet Oroszország mégis

azt, a képzelődés vagy a kávé-lányok művésze, hanem az a fekete ott a kávéházban egészen más izű, mint az, melyet az otthoni takaréktűzhely lángjai forralnak fel.

Hozzájárul az a bizonyos kávéházi levegő, a melyért addig, míg nincs benne az ember, szinte áhitozik. Sok embernek erre van szüksége.

Aztán meg annak az edénynek a formája, a miben azt a fekete levét inni szokás. Egyik karcu pohárban, a másik öblös csészében szereti. És minthogy ez a pohár vagy csésze éppen jól ki van mérve az ő izlése szerint, hát muszáj, hogy ahoz ragaszkodjék.

Ezek az emberek, a kik a felsorolt okokból járnak a kávéházba, az ugynevezett érzéki élvezők.

Hátra vannak még a szellemiek. Ezek többféle osztályba sorakoznak.

Először említem azokat, a kik maguk nem tudnak élvezni. Nem is magukért, hanem másokért járnak a kávéházba. Ezek az ugynevezett „asztaltársaságbeliek.”

Van egy bizonyos körük, egy bizonyos asztaluk és ennél az asztalnál egy bizonyos helyük. A világért el nem maradnának a többiért, és képesek lennének öngyilkosságot elkövetni, ha valaki elfoglalná a helyüket. Ha néha egy ösmerős keveredik közéjük, a ki azonban nem nostras, bizonyos hideg merességgel bánnak vele.

A társaság a szerint a mint vénekből, férfiakból vagy fiatal emberekből áll, részint a bor és buzatermés, részben a politika és társadalom, vagy végül a sport és szerelem kérdéseivel foglalkozik.

A szellemi élvezők második osztálya az ujságolvasók. Ennek az osztálynak is több árnyalata van. Némelyik végig olvas minden lapot, a másiknak csak egy leibjourn-

elérhet, s ez nem más, mint vizsálkodások által a nemzet kötfelé választása s a katonaság feletti rendelkezés. Ha majd az óra üt. — ami pedig elmaradhatatlannak látszik — hát Bulgáriára nem fogunk feltétlenül számíthatni, mint talán jelenleg számíthatnánk. Azonban még azt is vagy ki tudja...

A háborútól való félelem, mely egész Európát uralni látszik, az általános romlott pénzügyi viszonyok, s az a sajátos politikai constellatio, hogy a hatalmak csoportosulása éppen az egyensúly szerint látszik alakulni, még sokáig megmenthet bennünket a háborútól, de hogy kikerülhet-e legyön: az igen-igen kétséges. noha nem lehetetlenség. Mert ha most kikerülhet, — pedig ugyancsak feszülve vannak a hírok, s valamennyi kard csörög hüvelyében, — miért ne lehessen kikerülhet ezután? A népfelkelések borzalmas szörnyképei, melyek milliárdokat emésztettek; a folyton ujló fegyvernemek következtében az örökös készültség; végre Oroszország belállapota s a kitorésre türelmetlenül váró nihilizmus, sokáig megköve tarthatják még a kezeket, míg jöhet aztán olyan váratlan valami, ami a helyzetnek egészen más kinezést fog kölcsönözni. Szóval, nincs ma oly élő ember, aki csak hozzávetőleg is megmondhassa, mit hoz reánk a közel jövő? ... Kaulbarsot kifüstöltük, s most várjuk, hogy mi fog következni.

G. B.

Tisza és Kálnoky. Tisza Kálmán miniszterelnök — mint a „Bud. Corr.” jelenti, kedden délelben két órai értekezletet tartott gróf Kálnoky külügyminiszterrel.

Egy kis rectificatio.

A függetlenségi párt helyi organumának: keddi számában a választások eredményéről közölt kimutatással szemben pártunk egyik tagja a következő helyesbítést küldte be hozzánk:

I. Az első kerületből	7 szabadlevélv párti
kilépett	
Az első kerületbe	
beválasztott	8
nyereség	1
II. A második kerületből	2 szabadlevélv párti és
kilépett	
pedig Sarioit D. és	
Lukácsy M.,	
beválasztott	6
nyereség	4

nálja van. Amazok hanyagabb olvasók, csak futólag tekintenek át a lapokon, emezek valóságos megcsik az ő ujságjuk mindenik betűjét. Vannak még buzdobok közöttük, a kiknek az ajka is mozog. Szinte hallhatólag olvasnak. A gyakorlott ember kilesheti a szájmozgásukból akár egész tartalmát az ujságnak. A legszenvélyesebbek taglejtések kíséretében olvasnak, s ha már sehogysem bírnak érzelmeikkel, kivesszik a ceruzát s kifakadásukat odaörökítik az ujságok szélére.

Az irás különben szintén egyik faja a kávéházi élvezeteknek. Van olyan ember, a ki mindennap csak azért jön el a kávéházba, hogy a rendes billiárdtársaságnak tollnokaiul szolgáljon. Látható élvezettel és gyönyörködéssel jegyez a hivatalos táblán. Az ilyen azután egész lelki harcra megy keresztesül. Kiválaszt magának a játszó közöl egy vagy két kedvencet, s a mily örömmel jegyzi ezek sikerült lökéseit, oly lehaugoltan busul verecségtökön.

Az irók e faja a kártyaparthiek mellé is örömet szegődik, s határozott fölényvel bir az ugynevezett semleges gubiczek fölött.

Azután ott vannak maguk a játszó, a kik a dicsőségért versenyeznek. Nagyon sok embert ismerek, a kit betegség tenne maga a gondolat is, hogy ő egy délután nem játszhat végig egy százhuszast, vagy egy játszma, piquét!

Ezeknek épp oly szükséges a kávéház mint azoknak, a kik nem tudnak elleni egy mosoly, egy szippantás burnót vagy egy világos kapuczinert nélkül.

A nők még eddig nem jutottak az emancipatio azon fokáig, hogy rendszeren látogatnák a kávéházat. Nincs is rá remény mindaddig, míg nem akadnak olyan asszonyok, a kik annyira szerelmesek lesznek férjükbe, hogy

III. A 4-ik kerületből	6 szabadlevélv párti
kilépett	
A 4-ik kerületbe	
beválasztott	2
vesztesség	4

E szerint e három kerületben 4 vesztességgel szemben áll 5 nyereség, bár még az is kérdéses, hogy azok csakugyan mind függetlenségi-e, a kiket a függetlenségi közlöny azoknak számít. Némi tiltakozásokról már is hallottunk.

A korszellem bűne.

Arad, november 24.

A mai kort bátran nevezhetnők a sikkasztások korszakának. Alig mulik el nap, melyen valamely ujabban elkövetett sikkasztásról ne hoznának hírt a lapok. Megyék, városok, községek, bankok, takaréktárak mintha versenyre keltek volna, iparkodnak egymást a sikkasztások nagyságában és körmönfontágában felülmúlni. — Vagyonos pénzkezelők, megbízhatókna látszó hivatalnokokra sül ki, hogy a reájuk bízott pénzt hűtlenül kezelték s rendeltetésük céljától elvonva, saját szükségletekre használták fel. Hiába tartanak pénztárvizsgálatokat, hiába állítanak fel ellenőrző közegeket, a sikkasztók száma nem apad, de szaporodik, s az általuk elsikkasztott összeg mérve hatványosan gyaradodik.

E szomorú társadalmi betegség oka részben a hibás nevelésen, részben a mindinkább terjedő költsékesi mánián alapszik. Már a kis gyermek megszokja a napi költsékeszt nyalánkságokra, hiúságokra, s más olyan célokra, melyek nagyon nélkülözhetők volnának, s e szokás mintegy természetével válik, erősödik, gyarapodik napról-napra jobban-jobban, elannyira, hogy mikor felnő, akkor az állása vagy keresete után járó javadalom sohasem elég rendes kiadásai fedezésére sem. Nézzük meg akármelyik pályakezdő fiatal embert, akinek 50—60 forint havi jövedelme van is, azt fogjuk tapasztalni, hogy ebből az összegből, amiből okos beosztás mellett régente egész család is meg birt tisztességesen élni, ő nem bir kijönni félhónapon át sem; s hogy ki nem jöhet, azt alapos mathematicai művellettel be is tudja bizonyítani; s ha valaki eziránt kérdést intéz hozzá, azzal a felelettel vág vissza, hogy egy család-

mintsem nélkülök busuljaak, követik őket még a kávéházakba is.

Mert eddig még többé-kevésbé az ellenkező áramlat uralkodik, t. i. az, hogy a férfiak szeretnek a kávéházba, hogy ha velük nem lehet, hát egyáltalán nem mennek a kávéházba.

És azért minden hymenbir határozott vesztesség valamelyik kávéházra — egy bizonyos ideig. Mig a gyöngéségnek sikerül legyőznie a gyöngéséget.

Rendes vendége vagyok egyik kávéháznak. De mikor a füst már olyan nagy, hogy az ember elvesztí tőle a látóképességét, és mikor a „Szegedi Napló”-ban van olyan tárcza, mely már Aradon rég megjelent, vagy mikor a végigjártott preferencia után megkönyöbültnek kelek fel, akkor, midőn újra eszembe jut, hogy miért is járunk tulajdonképpen a kávéházba, eszembe jut az is, hogy egy fiatal menyecske csókjáért, mégis szívesen odaadnám a — piccolo.

S. A.

A Kumjasszin-család.

[44. Költ.]

(Regény.)

Írta: Henry Gréville.

— Az „Aradi Közlöny” számára fordította: H. G. —

Második kötet.

XL.

Zenaide segélyt kap.

„Ha nem szeret engem, arról nem tehetek!” válaszolt a herceg, „de ez nem ok arra, hogy szenvedni hagyjam.”

„Bölcsész!” szölt Zina a viszonyokhoz alkalmazott távirati modorban.

„Mi történjek?” kérde Sürö, hízegőnek találván a leányka mondását kiserő jókarat mosolyt.

„Meg kell szoktatni! — a hogy és a mikor akarja, és szállítsa biztos helyre! Az ön dolga ezt megállapítani.”

dos ember jobban is kijöhet ugyanannyi keresetével, mert a családapának van egy otthona, hová a fölösleges kiadások elül elmenekülhet, a család-anya pedig ügyes beosztásával és házi gazdálkodásával minden garas értékét megkészszeresheti, és erre a szarvas okoskodásra nagyon sok ember nagybölcszen azt szokta megjegyezni, hogy igaz.

És a mikor eljön az idő, hogy a fiatal ember választ magának egy odut meg egy nőt, ki az odu rideg magányát vele megosztja, majd évek multán emberi rendeltetésükhöz képest családfájukat tovább terjesztik, akkor ismét azzal a panaszszal állnak elő, hogy nagy a lakás, sok a házbér, sokat emészt föl a család, mennyi cipő, ruha stb. kell, szóval olyan kiadás van vállakon, miről a magános embernek fogalma sincs. Tehát nem bírnak kijönni sem a magánosok, sem a családok emberek, ha még annyi jövedelmük legyen is, mert igen természetesen fizetésük emelkedéséhez arányítják minden szükségletüket, minden viselkedésüket. Ha egy irnoknak jó volt a 150 frtos lakás, egy rendes irodatisztának dukál 300 frtos, a fogalmazó 500 forintot alól meg nem állhat, egy jegyző, pénztárnok vagy tanácsnok meg már ennnyivel sem érheti be; s ez még csak egy kis része annak a kiadási többletnek, mit egy kis, alig 100, vagy 150 frtos fizetés-emelkedés esetén magára vállal. Hátra van a cselédség, mit szaporítani kell, ruházat, háztartás, melyeket emelni s javítani kell, s aztán a társadalmi követelmény, miket pontosan kell betartani csak azért, hogy lehessen brillírozni.

Ez a téves hit, ez a balga fölfogás az oka aztán, ha a család a jövedelem nagyságával arányban nem álló magas kiadásai terhekkel el nem bírva adósságokba merül, s a lejton tovább és tovább haladva oda jut, hogy hozzányúl olyan pénzkezelő is, melyek nem őt illetik, s melyeknek elköltése kockára veti becsületét, állását, családját pedig a megvetés és nyomor sötét örvényébe sodorja.

Hogy az emberiség lassan-lassan az ésszerű takarékossg terére lépjen, igen jó szolgálatot tett W e i s s Bernát Ferencz az iskolai takarékpénztárak meghonosításával, mert ha gyer-

„Hogyan fogunk megállapodni?”
„Jöjjen többször ide; de siessen, mert nagyon gyenge.”

„Irák?”

„Igen... De a levelet saját kezemhez adja.”

A keringő zajos vége elnyomta az utolsó szavakat, melyek talán kissé hangosan voltak kimondva és a két játszó fölkel, hogy átvegye a társaság bókijait. Köztünk legyen mondvá, becsületesen kiérdemelték.

„Herceg, önnek igen szép tehetsége van, nem is tudtam, hogy ily jó zenész,” szölt a grófné. „Gyakrabban eljöhettek, hogy leányommal négykézre játszejek, mert mióta unokahogom beteg, egészen kijön a játék gyakorlatából.”

„Remélhetőleg Górov kicasszony nem vesélyesen beteg?” kérde a vendég egyike résztvevőleg.

„Nem,” válaszolt a grófné mosolyogva. „Azt hiszem, hogy nem oly beteg, mint ő állítja: egy kis önféjűség játszik bele a dolgba.”

A társalgás más tárgyra tért át.

A herceg azon ügyről álalt, hogy tárol van otthonától, előjartta kocsiját. A mint az üdítő esti leg érintette, megkönyöbültlen lélegzett föl. A terem hősege, a gyertyák fénye, a társalgás zaja kifárasztotta. Azon gondolat, hogy egy magát védeni nem tudó gyermek, pár lépésre azon teremről, hol a vendégek illatos fagyaltot élveztek, fogva van, fájdalmas érzést keltett benne.

De a bizalom, melylyel Zina megtisztelta, némi vigaszt nyújtott.

Könnyekig meg volt indulva. Föllengző lelkesedésbe hozta a herceget azon gondolat, hogy a fiatal leány őt a szerencsétlenek természetes vddójának tekint, hogy öszezsküvésbe beavatja, sőt hogy levelezésbe mer vele lépni, olyan titkos levelezésbe, mely ha fölfedeztetnék, súlyosan compromittálná őt.

„Milyen bátorság és milyen erély!” szölt teljes elragadtatással. „Sokkal többet ér, mint unokánövér.”

De rögtön szemrehányást tett magának a herceg, hogy többet gondol Zinára, mint

meink meg fogják szokni a krajczáros takarékoskodást, a forintokat még kevésbé fogják elpredálni, előtűk lévén az üdvös tapasztalat, hogy sok krajczárból lesz a forint, melynek összegyűjtése időbe és fáradságba kerül. A takarékossg eszméjét van hivatal megtestesíteni a postatakarékpénztár is, s amint ennek működése szélesebb körökben fog elterjedni, úgy fog a gazdálkodás is helyesebb utakon haladni, azt azonban hű remény volna hinni, hogy ez intézmények a pénzközelők sikkasztásait észrevehetőleg fogják kevesbitni. Ezek között mindig fog találkozni, ki a pénz csábító erejének ellentáráni nem tud, s aki állása alkalmatosságát arra használja föl, hogy hozzányúljon ahoz is, ami nem az övé.

Ez ellen első óvszer volna mindenesetre a tisztviselők magasabb díjazása, s fizetésüknek némi erősebb biztosítása a foglalás ellen.

Mert ha a fizetés nagyobb összegre terjed, némileg illusorius, hogy mért volna a többlet lefoglalható akkor, mikor általa nemcsak a hivatalnok, de maga a kenyeret adó állam, város, vagy magános ember is sújtva van, mert a nyomor és nélkülözéseknek kitett hivatalnok először a gondok terhe alatt sohasem bírja hivatalát úgy betölteni, mint a gondtalan életű, s mert másodsor az ily nyomasztó helyzetbe jutott ember nagyon könnyen siklik el a végzetes lejtőn. Ha valakinek tetszik hitelt nyújtani, lássa ő. de ennek a kedveért ugyan kár segédkeztet nyújtani akár a családok tönkretételében, akár pedig a hivatalt adó testületek, vagy magánosok megkárosításában. Az uzsoratorvény gátat vetett egyesek kiszípolozásának, igaz, hogy nem is kaphat oly könnyedén ma senki pénzt de ebből kisebb baj támadt, mint amikor a hivatalnok elzalogosíthatja még fizetési ívét is.

Éppen ilyen jó eredménye lehetne annak is, ha idővel a törvényhozás a tisztviselők járulékaikat lefoglalhatatlanságát mondaná ki. Ovatosabbak lennének a hitellezők, de a hivatalnokok is kénytelenek volnának szigorubb gazdálkodást folytatni.

A közpénzek sikkasztásának megakadályozására pedig a legjobb módszer volna a biztosíték kötelező behozatala. Tessék az irnoktól kezdve minden hivatalnok fizetéséből havonta levonni valamit, míg csak az egy tekintélyes összegre nem növekedik, ez a biztosíték egyrészt visszatartja az illetőt a könnyelmű elidegenítéstől, másrészt öregebb napjaira kiegészítő támaszt nyújt.

Ma a hivatalnokok nagy része szegény, mint a templom egere, élni nehezen tud, lakbérének kiegyenlítésével örökös baja van, míg ha biztosíték 7—800 forintba fölragyna, teremthetne magának egy kis vísköt, melyvel évente 150—200 frt kiadástól menekednék meg.

a szerencsétlen foglyokra és sietett a hibát jóvá tenni.

„Elszoktattam!... Ezt könnyebb mondani, mint megtenni!... Miután nem is akar feleséggem lenni!...“

A herceg egészen el volt csodálkozva, hogy e gondolat nem is okoz neki fájdalmat, sőt ellenkezőleg ezen újabb föltétel alatt feladatát könnyebben megoldhatónak találta.

„Miután feleségem nem akar lenni, nem foglalkozhatom nyitlan az ügyvel. Sőt még attól is óvakodom kell, hogy nevem említtessék, mert különben a leánya soha többé jóvá nem tehető szegény barátnőm.“

Elmúlt egy egész hét; Zenaide nem látta viszont unokanővérét és miután a türelme nem tartozott erejének közé, az időt végtelen hosszúnak találta. Dimitrij osztani látszott titkos türelmetlenségét. Mindig közelebb szorított, mintha kérdeznék akarna valamit, de nem mert szólni. Végre egy napon Dimitrij karon fogta Zinát és a kertnek egy egészen kopár részére vezette, a hol senki sem hallgatható.

„Mi jut eszedbe, engem ide a napra vezetni?“ kérde Zina. „Mintha nem elég nagy lenne a bőség az árnyékokban!“

„Igazán nagyon meleg van, kedves nővérem, csak hogy az árnyas fasorokban néha farkasok is vannak. Hidd meg, hogy jobb, ha itt maradunk.“

Ez a „hidd meg“ olyan kedvesen volt mondra, hogy Zenaide megcsókolta fivérét és nem ellenkezett tovább.

„Nevezd, mert farkasokról beszéllek?“ szól Dimitrij fontoskodó arccal. „Télen vannak erdeinkben valóságos farkasok, ezeket agyonlövök, de vannak másutt is farkasok, nemcsak az erdőben; van például egy Pétervártól is, Adamovna Jusztina szobájában is.“

Zenaide kénytelen volt kacagni; Dimitrij komoly maradt és folytatta:

„Es kumjasszínban is van egy.“
„Ugyan hol, kedves kis tanárom?“
„Lissza szobájában van egy, mely végre is fölhalja őt.“ mondá Dimitrij és szeméit a földre szegezte. Keze reszkett Zina karján és gyorsan elfojtott zokogás tört föl kebléből.

De ettől eltekintve is, az árvák s községek érdeke sürögősen követeli, hogy a sikkasztások elleni óvszerekről illetékes helyen komolyan gondolkozzanak. (K.)

A bánsági román házközösségi vagyon kormánybiztosai. Az elhunyt Tahajdi főispán helyére, Jakabffy Imre Krassó-Szörény megye alispánja nevezetett ki.

Külföld.

Orosz tervek. Pétervári jelentések szerint Miklós király oroszországi feljöttét biztos jelöltek annak, hogy Oroszország nem adja föl Bulgáriát. Kaulbars visszahívását a lapok többsége nem visszavonulásként, hanem a hatalmak elleni sürgető figyelmeztetésként tekintik, hogy a regensek támogatásával hagyjanak föl, nehogy Oroszország hathatósabb eszközökhöz nyúljon. A lapok különben meg egyezően állnak a fegyveres beavatkozásoknak. A „Grasdanin“ azt írja: Oroszország most már nyugodtan bevárhatja a kedvező pillanatot. Katkov azt hiszi, hogy Kaulbars elutasítása világosan mutatja, hogy Oroszország most kezd meg aktívabb lépéseit. A „Petersburgskaja Wjedomosti“ azt állítja, hogy a diplomáciai tárgyalásokat kizárólag Bécsbe helyezték át és mindenesetre szállják meg Várnát.

A bagaria-csizmák diplomata. Az „Agence Havas“ szerint Kaulbars tábornok a praefectus üdvözölte és csendőrből álló diszórseget ajánlott neki fel: a tábornok ezt az ajánlatot kedvetlenül visszautasította. A philippopolisi vasúti pályaházban Kaulbars tábornok a nyomtatásban megjelent válaszjegyzetét és a Zankov-párti „Svetlina“ című hírlapot osztotta szét; egy ott levő csendőr azt a megjegyzést tette, hogy tekintettel az ostromállapotra, ezen eljárás rendeltetéses, mire a tábornok kijelentette, hogy oly kormányhoz, mely csalókból áll, semmi köze nincs. A csendőr azon további megjegyzésére, hogy az nem az ő dolga, a tábornok hallgatásra intette. A widnini és ruszki consulok akadálytalanul inognitoban álltak el. Várnában engedélyt adott a kormány egy század tengerészeti katonaságának, fegyver nélkül való partraszállására; ezek az orosz zászló előtt tisztelegtek. Három ágyúvörsből álló tisztelegés után az orosz consulok tengerre szállt. Gerekov elhagyta Konstantinápolyt.

Legújabb posta.

A helyzettől szemléje. A portánál tagadják, hogy a „Turquie“ feltűnést keltett ezikk, mely kijelentette, hogy a portának joga van a bolgár regensséget letenni, hivatalosan inspirálta volna. Mégis feltűnő, hogy átmehetett a szigorú cenzúrát. A portánál érzékenykednek a föltét, hogy Salisburys beszéde és az európai sajtó fejtegetéseiben szó esik a porta közreműködéséről a bolgár-kérdés megoldásában. A cikk talán, amennyiben a porta önálló cselekvésének lehetőségét hangsúlyozta, figyelmeztetni akart, hogy Törökország megélték. A katonai rendszabályok ugyanis ismét szaporodtak: mindazonáltal a porta önálló aktiója nem lehet gondolni. Nélkülöz kijelentette, hogy Oroszország nem gondol ugyan Bulgária occupatiójára, de egy más hatalom occupatióját sem tűrhetné és hogy Törökország katonai föllépése Ruméliában jeladás volna Bulgária occupatiójára az oroszok által. De Törökország a kijelentés nélkül

Ezen nem várt érzelemkitérőtől meglepett Zenaide átolelte a gyermekét. Szemeik találkoztak és megértették egymást.

„Istád?“ kérde Zenaide halkan. „Mendjünk, nehogy kihallgathassanak.“

„Igen látom őt; tegnap, mikor mama a kertben volt, besurrantam a szobába, mintha a lapdám után szaladnék. Más nem volt közelben, négykézláb másztam be és megnéztem. Aludt...“ Oh, Zina mennyire meglepett; bizonyosan meg fog halni!

„Kérlek ne sirj; az okát fogják kutatni.“ „Azt fogom mondani, hogy fájdalom okoztam magamnak és ezzel nem fogok hazudni!“ szól indulatossan a gyermek és körmeivel véresre karmolta balkezét. „Na most már sirhatok!“

Zina a kis böst gyönyörködve nézte. „Ő tehát nagyon beteg?“ kezdé Zina megindult hangon.

„Mondom neked, hogy meg fog halni! És a farkas — anyánk! Ez borzasztó! Mit tehetett neki, hogy ennyire kinosza?“

„Nem tudom. Nem szabad elárulnia, megtiltották neki.“

„Oh, a farkas, a farkas!“ susogta Dimitrij és öklöbe szorította kezét. „Tudod, Zina, hogy e pillanatban nem is szeretem anyámat!“

Zenaide igyekezett megnyugtatón és igaztalanság által elkeserített fiatal lelket.

„Küldje el Lisszát, ha már nem szereti a szót Dimitrij gyermeki okoskodással.“ „De nincs joga őt halálra kinoszni, nem leánya! Oh, csak nagyobb lennék!“ tette hozzá dübösen.

„Mit használna az?“

„Megmenteném őt! Eljél felfogadott tolvajokat küldenek a ház másik végibe: mama oda menne; nagy lármát csapnának és ez alatt — fűcs — Vasszilissza eltűnnék és a farkasnak nem lenne mit enni.“

Eddig Zina vonakodott öccsét tervei beavatni; azt tartotta, hogy még nagyon fiatal; most azonban belátta, hogy ily erélyes lélek és odaadó lélek csak hasznára válhatik.

„Hallgass ide; igérd meg, hogy mitsem árulok el...“ még ha az ártatlant büntetik is meg.“

is csak európai mandatumra határozta el magát az aktiójára. E kijelentés azonban bizonyítja, hogy egy török-orosz egyezmény nem létezik és nem is fog létezni. Török körökben Oroszországgal szemben fokozódó tartózkodás kezd mutatkozni.

A keletrumi kormányzó, francia-orosz szövetség. Hir szerint Kaulbars konstantinápolyi útja összefüggésben áll Oroszország abbeli tervével, hogy a mingreliai herceggel először Keletrumi kormányzó járává neveztesse ki, mielőtt a bolgár fejedelmi trónra jelölt gyanút felállítatná. A „Now. Wremja“ értékre adja Németszárának, hogy Oroszország számíthat Franciaországra, ha Németszár több áldozatot követelne Bulgáriában Oroszországtól.

A háború kísértése? A berlini „Kreuzig“ megbeszélve az osztrák-magyar véderől szóló legújabb hírt, azt mondja, bizonyos, hogy az osztrák-magyar hadi kormányzat igyekszik lépést tartani a ladásat haladásával és a háború stratégiai előkészítésére megteszi a lehető legjobbat, úgy, hogy az osztrák-magyar hadsereg remélhetőleg hű baktársasággal és derék megbízható szövetségese maradjon a német hadseregnek.

NAP TÁR.

November 25. Csütörtök. Róm. cath. napt. Katalin. — Prot. naptár, Katalin. — Görög-orosz naptár (november 13.) Arany sz. J. — Nap két 7 óra 23 perc. Nyugszik 4 óra 13 perc.

Nov. 27. Az aradi dalegylet estélye a Strobl vendéglőben.

Nov. 29. Aradmegye főispáni beiktató közgyűlése d. e. 10 órakor.

Nov. 29. Arad város rendkívüli közgyűlése d. e. 11 órakor.

HIREK.

Arad és Vidéke.

A főispáni beiktatás ünnepeinek rendező bizottsága által felkérték az ivartartó urakhoz intézett alom keres közlésére, hogy a társas-ebéd és fáklyás-zeneire vonatkozó íveket péntek délig a rendező-bizottság elnöke, dr. Matavoszyk Nándor urhoz beszállíttatni sziveskedjenek. — Együttel tudatjuk, hogy a társas díszében résztvevő alálírók részvételi jeggyel fognak ellátni: s e jegyek az illetők által vásárlástól kezdve, és pedig az aradvárosi alálírók által a főkapitányi, a megyeiek által pedig a megyei főjegyzői irodában vehetők át.

Megyeibizottsági tagokul megválasztattak meg Pankótné: Buda Simeon, Szathmáry Mihály és Nyisztor József. — Szent-Annán: Pap Tódor és Popovics Constantin.

Népességi statisztika. A múlt héti népességi mozgalom sem mondható valami kedvezőnek, de a megelőző hétnél mégis határozottan jobb volt. Született 31 gyermek, s meghalt 30, tehát szaporodás egy lélek.

Árlejtés a városnál. A városi gazdasági ügyosztályban november 30-án délelőtt 10 órakor lesz az árlejtés a város részére jövő évben szükségendő olaj, gyertya és festékekért. Az árlejtés részleteiről bővebben mai hirdetési rovatunk adhat tájékoztatást.

Az aradi honvédegylet vála szta ma a tegnapi este a városba kis termében Lukács Miklós elnöke alatt ülést tartott, melyen a múlt ülése jegyzőkönyvének felolvasása, s elnöknek a pénztár rendbehozása iránt tett jelentése után, olvasatvan az országos honvédegylet felhívása az ország-

„Még akkor sem?“ kérde Dimitrij nyugtalanul.

„Még akkor sem, vagy nem szílok semmit.“

„Megigérem... szavamat adom!“

„Vasszilisszát megszoktattam!“

„Igazán?“ kérde Dimitrij elragadtatva.

„Csendesen! Vigyázz! Igen, meg lesz mentve.“

„Ki által?“

„A herceg gondoskodik erről!“

„Az én jó Sűrő barátom? Oh, milyen kedves!“ szól Dimitrij és örömeiben elkezdett ugrándozni. A kezén levő karmolási sebek csakhamar észreterítették és visszatért növérehez.

„Haszunkra lehetsz. Nemsokára level fog jönni, mely megmondja nekünk, hogy mi a teendőnk. Ha nem adhatnám át Lisszának, neked kell ezt megtenni.“

„Igen, igen! Bemászom hozzá négykézláb, úgy mint tegnap!“

„Te jó fiu vagy!“ szól Zina, meghatva a gyermek nagylelkűségétől.

„Töled tanulok, te jó, kitűnő testvérem!“ mondá a kis fiu és növére akaszkodott. „Es a farkas nem fogja őt megenni.“

„Most menj és játszd magad, nehogy gyanítsák, hogy te is részes vagy az összekülvésben.“

Dimitrij elfutott. Mikor déltájban visszatért a házba, a grófné észrevette fia lázas pirosságát.

„Azt bihetné az ember, hogy sirtál!“ mondá a fiúnak. „Mi történt már megint?“

„Sirtam.“ szól Dimitrij.

„Miért?“

A kis fiu oda tartotta kezét, melyen négy vörös sáv volt látható.

„Csak ezért? Gyerek! Ezért sirni? Vitézeimben tartottalak!“ mondá a grófné megvetően.

Dimitrij reá nézett növére és viszontpillantása eléggé megiutalmazta.

(Folyt. köv.)

gos honvéd gyűlésnek most leendő megtartása vagy elhalasztása érdekében teendő nyilatkozatára, a választmány a központ által felhozott indokokat, (hogy t. i. valami fontos ok a gyűlés megtartását nem sürgeti. — hogy a mostani ipar-pangás között nem célszerű a tagokra fölösleges utiterhetek róni. s végül, hogy az uralgó járány a gyűlésre feljövők által meg a vidékre is elhurcoltatnák) magáévá téve, oly értelmi választ határozott adni, hogy az országos honvéd gyűlés mostani megtartását maga részéről szükségesnek nem tartja. ellenben kívánja, hogy az a tavasszal okvetlen megtartassék. — A honvédegylet által kért névsor és alapszabály-másolat felküldése a közgyűlést megelőzőleg fog teljesíteni. A tagok, illetve a megyében élő honvédek kiutaztatása végett az alispán ur fog fölkeretni, ki Lukács elnöknek tett jelentése szerint szívesen igérkezett az egylet ügyeinek támogatására, még a vidékeken is. Az október 6-ki gyászünnepe alkalmával fölmerült, összesen 34 frt 18 krnyi kiadás kiutaztatásának elnök jelentévé, az helyeslőleg vétetett tudomásul. — Isz ó István honvéd elhunytá fölött jegyzőkönyvileg fejezte ki veszteségét a honvédegylet, melyről az elköltözött vendégeitelen sem feledkezett meg, mert 50 frtot hagyott neki s az összeget az elhunyt özvegye már be is szolgáltatta. Az egylet az is elhatározta, hogy az új főispánnál tisztelegni fog testületileg. Végül határozta, hogy az évekén át szünetelt egyleti tagdíjak beszedését megkezdik, de csak a jövő évtől kezdve.

„Pedig!“ Soha esős időben olyan lyrai jeleket nem esett, mint a napokban a sétatér utolsó padján. Azaz, hogy ott csak végződött. A kezdete egy barátságos meleg szobában történt, ahol egy megőregedett, de egymáshoz még mindig ifjú hűvel ragaszkodó pár beszélgetett csendesen egymással, midőn betoppant a levelhordó és egy csinos kis lellel kedveskedik az öreg urnak. Ez még nem lett volna baj, de mennyivel nagyobb volt az, hogy az öreg ur elolvastván a levelet, — az ősi szokástól eltérőleg — nem nyújtotta át a hitvesnek, hanem egy hamiskás mosoly kíséretében a hálokabátja zsebébe csuszaltta. Ez a hamiskás mosoly azután fájdalmas borít keltett a magát kijátszottnak érzett hitves homlokán. Egy darabig csak állta szó nélkül, hanem aztán mikor észrevette, hogy az öreg ur a levele látható hatása folyán meglehetősen idegesen igaz-mozog, kitört lelkéből a keserűség és kilakodó szavakkal emlegette a hüset és alnokságot és türelmetlenül ostromolta az öreget a lelleltől felfedezése iránt. Az öreg egyáltalán nem mutatkozott fukarnak. Elővette, megmutatta. Rendesvoursa hívják. El is fog menni. Mert azért, hogy mindenik haszálja megöszült már, bírja még ő. Nem kell felténi. De bizony csak feltette az asszony. Mert ha nem is adott sokat az öreg vitézi legénykedéseir, de már maga az, hogy ilyesmire még gondolni is meresz, borzasztónak tűnt fel előtte. A mosolygó szobácskában befészkelődött a boru. Csak az öreg mosolygott. Mert ő bizott magában és ilyen alkalmai nem szalasztott volna el a világ minden kincseiről. Az ő nézete szerint különben is az ilyen esetek az ő korában már úgy sem tehető családi perpatvarok tárgya. A hamis szikra ott volt már és nem hagyta nyugodni sehogyssem. Még a szakadó eső sem tudta eloltani. Kiballagott a helyszínerre és igazolt érzelmek között foglalt helyet a sétatér utolsó lúcsos padján az esernyő alatt. Míg ő itt várt, egyre várt, az asszony bánatosan simogatta otthon maradt kis cizciáját, a melyik sokkal fiatalabb és mégsem kőszál légyottokra, mint az a vén bűnös. Ez pedig amint a padon üldögél, egyszerre csak észreveszi, hogy a távolból egy karsu nő-alak közeledik felé sűrűn lefátyolozott arccal és szintén — esernyő alatt. Az a hamis szikra nagyot lobbant, az öreg szíve nagyot dobbant és a lefátyolozott karsu nő-alak egyszerre csak reáborult és szenvedélyes tűzzel megcsókoltja — a kezét. Ez már nem tetézt és még kevésbé a többi. Mert a lefátyolozott karsu nő-alak először százszor böccsintot kért és százszor megköszöntö az öregnek, hogy elfáradt. Aztán kijelentette, hogy ő ugyan nem ártatlan, — ez már jobban tetszett — mert csakugyan ő lopta el azt az ezüstkanalat, a miért elkergették, de nagyon megsíratta és nagyon kéri, hogy vegyek vissza a kanállal együtt őtet is, mert sohasem fog többé botlani. Az öreg erre, minthogy egyebet nem tehetett, nagyot káromkodott és egyelőre zsebre dugta az ezüst kanalat. A történet valódiságának e bizonyítékával lépett be az asszonyhoz, a ki erre teljesen megnyugodott és örömeiben visszavette a Julist is. Az öreg pedig szomorúan sóhajtá el, hogy nem sikerült a dolog. S aztán morogva tette hozzá, hogy: „P e d i g!“

Az aradvideki tanító-egylet női szakosztálya h. hó 23-án tartotta első rendes ülést a folyó tanévben. Az elnöki székből Boross Janka igazgatónő ült, ki miután hasznaltan tett kísérletet a tisztségről lemondani s azt a tavalyi elnöknek, M. d. a y M. ruházn, az elnökséget... mert hisz úgy is kellett annak lenni... amennyiben a női szakosztályban férfi nem élnekölt. Az elnökön meggyitván az ülést, felkéri Madáryt bejelentett dolgozatának: „Tanításunk főhőbája a házszólás“, felolvasására. Felolvasó szerint van tulterheltség a népisokolában, de annak oka nem a tananyag bősége, a tanítási idő rövidsége; hanem van tulterheltség azért, mivel a tanító a tantervhez ragaszkodik, sokszor tovább, előre hajszolja a növendéket, noha azok még az eddig tárgyaltaakat nem emésztették meg teljesen. Tehát ott a bibe, hogy a tanterv commendója szerint s ezen időben itt s egy másik megjelölt időben már ott... de sem előbb, sem hátrább, mint az elő van írva. Mondani sem kell, hogy a felolvasó osztalán tetszésben részesült, (nem zajosban respectálunk az elnökönél), mert valóban ez egy szó volt már a tizenkettedik órában. Azok a nézetek, jobban mondva tapasztalatok és meggyőződések megérdemlének, hogy az a felolvasás ne maradjon pusztán csak académiái fejtegetés, hanem legyen gyakorlati eredménye is. Határozatotot ezután, hogy felolvasó nézetei a női szakosztály ez évi munkakörének alapjául felvétnék, úgy hogy míg

tavaly inkább a kedély s szívképzés volt tanulmányozás tárgya, az idén inkább gyakorlati tere lépnek. S ez helyesen is van. Anyany már az elmélet, az egymással való pedagógiai tulleltetés. hogy örömmel vesszük tudomásul azt, hogy a gyakorlati tere lépnek. Szűkebb körű bizottság választottot azután, hogy tegye tanulmányozás tárgyává, hogy az egyes tantárgyakat illetőleg van-e ha igen, miélen áll a tanulmányozás. Más tárgy napirenden nem lévén, a gyűlés bezeratott.

A kóstoló. Rangosan kipódort a bajuszát, összeütötte a sarkantyuit és illó salutatás után ekképen szóla tegnap reggel a hajdu a főispáni bankett rendező bizottságának mindenik tagjához: „A nagyságos elnök ur tiszteletti a tekintetes urat és szívesen látja este 6 órakor a főispáni borok kóstolására. A dollog — ugymond — tart 11 óráig.“ — Az igaz, hogy addig eleget lehetett kóstolni.

A Tua Therezina hangversenyére előjegyzett jegyek mátol kezdve kivalthatók ifj. Klein Mór könyvkereskedésében.

Felhívás. Hogy azon kellemes helyzetben legyünk, a számos izr. szegényeket, gyámoltalan özvegyeket és elhiagytott árvaakat, kik a jótékony-egylet részvételére és gondoskodására utalva vannak, mint eddig, úgy a jelen tében is tűzfával segélyezhetni és az izr. fiúiskola szegénysorsu tanulóit téli ruhákkal elláthatni, azon alázatos kérelemmel fordulunk a tisztelt egyetemen és egyéb nemesszív emberbarátokhoz, kik jótékonsági érzületüket már számos alkalommal fenyesen bebizonyították és segédkeztek a szegények és szerencsétlenekről soha meg nem vonták: miszerint az egyletnek tűzfát természetben, vagy tűzfá és szegénysorsu tanulóknak szánt téli ruhák beszerzésére fordítandó készpénzt adományozni és az illető adományokat az alilírt egyleti elnöknek átadni sziveskednek. Egyletünknek jelszava a prófétaé eme mondata: „Vessetek jótéményt és kegyelmet fogtok aratni.“ Es az Isten kegyelmében fognak részesülni mindazon nemesszív emberbarátok, kik ezen felhívásnak engedve, könyöradományokat tesznek az ember szeretet szent oltárára. Az aradi izr. jótékony-egylet 1886. évi november hó 21-én tartott választmányi üléséből: Lustig Adolf, elnök. Rosenberg Lipót, titkár.

Orvosok kerestetnek hadiszoigalatra. A VII-ik hadieszt parancsnoksága a város batóságát utján fűszölítja azon orvostudorokat, kik katonakötelezettség alatt nem állnak, de háboru esetre hadiszoigalatra vállalni hajlandók, a jelentkezésre, oly megjegyzéssel, hogy egyidejűleg az általuk kívánt díjazás mennyisége iránt is nyilatkozzanak. Jelentkezések elfogadására Aradon a városi orvosi hivatal van megbízva s a jelentkezőket deczember 20-ig a tanács fogja betérjesztetni. Ilyen irányú felhívás már egy ízben jött ugyan ki, de akkor a hadügyminiszter maga szabta meg az orvosok járandóságát, míg most erre nézve a vállalkozóktól kérnek ajánlatot. Ugy látszik, hogy az első felhívásnak nem volt kellő eredménye, meg utóljára is első a puská.

Körözött tolvaj. Deutch Herman nagyváradi 26 éves izr. könyvvezető, ki 400 frt készpénz, két darab 150 frt értékű gyémántgyűrű ellopása után e hó 18-án gyalog eltávozott, a nagyváradi rendőrség körözti.

Rajtávazott cigányok. A cigányok azon fajtajából, kik faluról-falura, városról-városra kelte, utstöltozós-meg egy kis lopásból szottak élni, egy karaván Makón is szerencsét próbált, amiben a rendőrség úgy meglepte őket, hogy alig bírtak maguk menekülni, kocsijukat s lovukat pedig zsákmányul hagyták a rendőröknek. Miután valószínűleg a kocsi és lo tulajdonjoga iránt ok már alig fognak reamálni, a makói rendőrkapitány azon föltételek, hogy ezek is lopott jószágok, körözötteti a tulajdonost.

Hazánk és a főváros.

Királyi részvét. Rudolf trónörökös részvétáviratán kívül még leveiben is kifejezett adott a Jókai Mór ért veszteség feletti részvétnék. E levél így hangzik:

„Kedves Jókai!“

Bensőleg ösztönözve érzem magamat önként és gyorsan, melyen önt a balsors oly kegyesre senjította, legőszintébb részvétemet nyilvánítani.

Engedje a gondviselés, hogy a munkában, szellemi alkotásban, a közjó szolgálatában s a drága haza szeretetében találjon ön vigaszt és üdülést, a legsúlyosabb csapás után, mely a férjét, a szeretett életársának halálá által értheti.

Ném s magam legmelegebb részvételét ismételve maradok önnek hű munkatársra

Rudolf.

József főherceg pedig a következő levelet intézte Jókaihoz:

„Alcsuthon, 1886. 22/11.“

Tisztelt barátom!

Tudom, hogy az emberi élet válságos, fájdalmas pillanataiban az őszinte részvét is csak újra fájdalmat kelt, de mind a mellett engedje meg e soraimban is kifejeznem érzelmeimet, melyek szívem mélyébe hatottak. Csak az érezhet önrel, a ki boldog férj és családapa, azért vigasztalhatlan vagyok, tudván mily súlyos csapást mért önmé a gondviselés.

A jó Isten nyújtja a vigaszt, azt hol ember nem nyújthatja, én csak önrel osztom a mély fájdalmat, mint igaz őszinte barátja

József főherceg.

Családja gyilkosa. Lapunk tegnapi számában tettünk említést arról a borzasztó családi tragédiáról, mely Sopron lakosságát izgatottságban tartja. Most újabb azt sürögnyzik Sopronból, hogy Bauer Fe-

rezenet, a ki nejt, leányát és unokáját agyon ütötte, megtalálták, de — halva. A szerencsétlen ember lelkifurdalások által gyötörtetve öngyilkosságot követett el. A dobortani erdőben akasztotta fel magát egy fára. És ezzel kipusztult az egész család.

— **A járványok Budapestén.** Cholera-est kedden ismét fordult elő, még pedig halálos. A régebbi betegek közül is meghalt egy: apóls alatt még 22 maradt. A vidéken két újabb cholera-est történt. Eszéken, míg a pestmegyei Orkeny-ről azt jelentik, hogy a járvány szűnőben van. A belügyminiszter elrendelte, hogy a Budapestről vidékre határozott munkásokat előzetesen orvosiak vizsgálják meg s csak azokat bocsássák haza, kiknek semmi gyanús jel sem észlelhető. — A himlő Budapestén is, a vidéken is folyton pusztít. A fővárosban 14 újabb beteg került kórházba, meghalt 8. Apóls alatt maradt 359. A Vörösmarty-utca egyik házában egy napon négy himlősest fordult elő. A vidéken himlő pusztít Pécelen, Erzsébetfalván, Kosuthfalván, Sziget-Szentmiklóson. A Gödöllőn fellépett vörheny még nem járványosult ugyan, de tekintettel a királyné és udvara ott tartózkodására, a legrigoribb óvintézkedéseket fogantatották.

— **A menyecske kontója.** Egy szépsége és tragicomikus szereplése által nem kis híre jutott fiatal fővárosi urhölgynek a férje ellen folytatott perében bemutatott a bíróságnak a szép asszony által vezetett naplót és jegyzőket, melyből kitűnik, hogy rövid 3 év alatt toltottára és mulatságokra 117,000 forint adott ki a kishivatalnok leányából gyárosnévá lett szép nő.

— **Savanyu halálra ítélve.** Savanyu Józsi bűnpörét a kir. tábla II. büntető tanácsa kedden tárgyalta Horváth Domokos elnöke alatt. A roppant tömegű ügyet Párvy bíró adta elő. Összesen 29 különálló büntetési terhelő a híres rabló lelkiismeretét. A szombathelyi törvényszék Savanyut tudvalegőleg életfogytig tartó fegyházra ítélte. — A kir. tábla Savanyu Józsefet bűnösnek mondta ki a Gerstmann Dávid ellen elkövetett gyilkosságban, mint felbújtót, továbbá a Gerstmann Zsigmond és Matesz József ellen 2 rendbeli gyilkosság kísérletében, 7 rendbeli rablásban, 2 rendbeli rablás kísérletében, 10 rendbeli betörésben és fegyveresen elkövetett lopásban, 2 rendbeli súlyos testi sértés büntetésében, 1 hatóság elleni erőszak büntetésében és 1 gondatlanságból okozott emberölés vétségében és ezek miatt őt a btk. 278. és 96. §-ai alapján kötélhalálra ítélte: továbbá Sipos Szabó István büntetését 12 évi fegyházról 15 évre emelté, egyebekben pedig az első bírósági ítéletet helybenhagyta.

— **Váljunk el!** A mult hó folyamán hat olyan fiatal asszony kezdett válópört, kiknek kivétel nélkül fővárosi ügyvéd a férjük, még pedig több közülük városzerte ismert egyén a társaságokban vagy városi ügyekben való szerepléséről. A férfiak nevei: dr. K. E. Nemcsák, A. K. K. D. B., dr. S. I., D. I. Nemcsák a képviselőséggel, — hanem az ügyvédi állással is a: a fatum jár tehát, hogy a házban kívül szorgoskodó férfiak elégedetlenek lesznek az otthon hagyott asszonyok.

— **Veszélyes kaland egy medvével.** A kassai „Felvidéki Közlöny” írja a következő történetet: E hó 9-dikén néhány n. jakabvársi ember ment fel a közeli erdőbe. A strűben három medve állott utjukat s köztük egy megtámadta Baloczkai János földmivest, a ki társaitól elválva, rőszét szedte. A medve földre terít Baloczkait, a ki — szerencséjére — arczalát esett a földre s nem veszítve el lélekjelét, erősen belekapaszkodott a fagyókerekbe, úgy hogy a medve nem tudta megfordítani, hogy beleihöz hozzáférhesse. A veszedelmes helyzetben levő embert végre is a kutyája szabadította meg, mert meghallva gazdájá nyögőzését, előkerült s ugatásával a medvét megriasztotta. A megkínzott ember hátán ujjnyi mély barázdákat hasított a medve.

— **Rövid hírek.** A király ő Felsége hűtlen ismét részt vett a porförségek szombatján, míg Gizella főhercegné szombat, kit szintén vártak, már haza utazott Münchenbe. — A király ő Felsége Krivány kőszög tüzkarosuljának öt száz forintot, a főmei aggharozók-egyletnek pedig száz forintot ajándékozott. — Dr. Szabó Alajos, az állatorvosi tanintézet érdemes veterán tanára, saját kérelmére végleg nyugalmába helyeztetett. Ez alkalommal a király ő Felsége Dr. Szabó Alajosnak, sok évi szolgálata közben szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi címet adományozta. — Báró Splényi ődon detektiv-főnök Eszékre utazott, hol a szabadkai félmillió betörés tetteseit nyomozza. — A törönnyászó Pircher még sem jött hűba Magyarországra: a zászlót, melyet sehova sem sikerült feltűznie, elküldte a királyasszonynak s ezért 200 forint kapott. — Debreczenben Kövesdi János gazdag polgár, ki évenként ötven árva gyermeket ruház föl, a most ültő új ref. templom számára három harang beszerzését, felszerelését s fölállítását ajánlotta meg.

A nagy világ.

— **A királyné képei.** Erzsébet királyasszony új vadászastélyia Lainzbán már készen áll. Most a belső berendezéssel s a szobák díszítésével foglalkoznak. A vadászastélyok között rendesen vadászati képekkel, híres versenyzőket photographiálva díszítik, a királyné vadászastélyjában helyett — híres bécsi szépségek arczképei fogják ékesíteni. A hölgyeket hozzá a legkülönbözőbb osztályokból válogatták össze s a királyné maga választ azután közülük. Képviselve lesz a hölgyek között a bécsi művészet is: a Burgszínház egy igen híres s az operaház egy igen ismeretlen tagja által. A híres szépség neve Schrafft asszony, a Burgszínház tagja, kit a király királyné és Valéria főhercegné is kiasszony több ízben kitüntettek. A képi hazánál kapott megbízást a kép elkészítésére, melyet néhány nap óta már be is fejezett: a kép a művésznő parasztruhában ab-

rázolja feltűrt ujjal és fején kendővel. A művésznő értékes ajándékot is kapott azért, hogy modellel lett. Az operát egy kis ballerina képviseli éppen nem az elsőrendűek közül. Hogy mégis bejutott a királyné vadászastélyjába, annak köszönheti a kitüntetését, hogy a bécsi festők általános véleménye szerint a királynéval van a legnemesebb metszésű arca egész Bécs városában.

— **Strike-oló barátok.** A sok fajta strike-hez, a mi eddig gondot vagy mulatságot okozott a világnak, hozzájárult most egy olyan is, a mely megbotránkoztat kelt. Papok strike-ja. Zugban strike-kal fenyegetőznek a kapuczinusok. A minap kiírták a lapba, hogy az őrangyal-kapulóban vasárnap mise lesz. De hozzá tették, hogy ha jövőre a lakosság nem látogatja strűben a templomot, őket nem olvasnak több misét.

— **Lemészárolt matrózok.** Egy ádeni távirat szörnyű gyilkosságról ad hírt, mely bizonynyal felrész a francia közönséget, s melyet a párisi kormány aligha fog megtorlatlanul hagyni. Az eset a következő: A Pen-gonin nevű hadihajón az ivóvíz elfogyott, ennek beszerzése végett tehát Ambaduban kikötöttek s a legénység egy része a kapitány vezetésével megindult forrást keresni. Alig távoztak annyira, hogy a hajóról nem lehetett őket látni, az Ekasszappománli törzs emberei rajtuk rontottak s a legénység hét emberét kegyetlen módon meggyilkolták. Bővebb hírek eddig még nem érkeztek.

— **Rövid hírek.** Mária Valéria főhercegnő Ischlben jelen volt a műkedvelői előadásán, melyet ott a királyné ő Felsége nevenapján rendeztek. — Stefánia trónörökösné ismételve meglátogatta Bécsben a Künstlerhaus-ot, a Kunstverein csarnokát is. — Lembergben nagy ünnepelességgel ülték meg Rewakowicz Henrik lengyel publicista s lapszerkesztő harmadik évű jubileumát. — A görög trónörökös december 13-án érte el nagykorúságát s ez alkalomra Athénban nagy ünnepeket készítettek elő: várak a walesi hercegeit is. — Paul Bert utódja a tolnkingi francia kormányzó állásban Bihourd lez, ki eddig Tuniszban volt francia ügyvivő. — Jankó Pál zongoravirtuóz hazánkba már említett berlini hangversenyén bemutatja új claviatúrás zongoráját, mely figyelmet keltett.

SZÍNHÁZ.

— nov. 23.

„Othello”

Shakespeare Othelloja oly megdöbbentőleg hatalmas alkotás, hogy ritka szépség mer hozzá nyulni, még azok közül is, kikben a tehetség egy színen áll a művészi ambícióval. Peterdy ur nagyon bizott magához, midőn e szerepre vállalkozott, s bár e túlságos önbizalom teljesen alaptalannak látszik, mégis meg kell vallanunk, hogy alakítása gondos tanulmány és reflexio eredménye. Organuma nem alkalmas a szenvedély tomboló viharát erősen kifejezni, s temperamentuma nem bírja meg azt az orkánoszerű furiát, melynek szemléltetése a fektelen naturalizmusnak aránylag jobban sikerülhet, mint a fontolgató művészek kinek kezét leköteve tartják a színpadi conventienia szabályai. Peterdy ur Othellojának alig volt kiemelkedő pontja egy is: de határozottan sikerültebb volt az előjuttat mint a kitörő indulatok kifejezésében, s legalább óvakodott túlfeszíteni a húrt, hogy a szintelen közepeszerűségből a nevetegesség határába ne tévedjen.

Jago szerepével a szászár úr próbálkozott. Nagyon helyes volt tőle, hogy olyan-nak mutatta Jago-t, milyennek Othello nézi: becsületesnek. Ugyanaz a felfogás, mely a Tóth József volt, a ki Jago-ban a vidor, katonás gazembert mutatta, férfias egyenlenség, nem hízelt csúszás alázza alatt. Az ördögi gonoszság azonban, mely Jago tetteit sugallja, megdöbbentő cynismusáig együtt, monologjaiban juthatott volna kifejezésre, mert ilyenkor a genialis gazember leveti álarczát és pillantást enged gondolatai titkos műhelyébe. Ennek nagy hiányt éreztük Szászár úr alakításában, melynek egyéb hibái az ő saját szerepkörének megköszönti sajátosságából erednek. Hogy Jago mérget csöpögtet Othello fölébe, azt bizony nem mindig hitük el: néha úgy tetszett, mintha mulattatná vagy bókálna neki.

Egy szót még Desdemónáról, kit Czanyug a kiasszony személyesített. A velencei hölgy finom érzékesége, az a fényes colorit, melyben az olasz ég minden bűbája tükröződik, teljesen hiányzott az ő Desdemónájából, ki csupán a hüség, tisztaság, jószívűség és Ártatlanság eszményképe volt, az élet és valódiság zománcza nélkül, bizonyos sentimentális világításban, mely a nézők egy részének, úgy látszik, nincs ízlése ellen. A kiasszony a közepes számú közönség több ízben kitapsolta.

Irodalom és művészet.

— **Előfizetési felhívás az „Armenia” című magyar-örmény szemlére.** Az örmény nép egyike az ó-kor legregibb cultur népeinek. Erdemei a keleti keresztény társadalom középkori civilizatioja körül általánosnak el vannak ismerve. Európán hűrű idegen tudósok, kik közelebből foglalkoztak az örmény szellem múltjának tanulmányozásával, annak történetét és termékeit ismerik, jelenkori művelődési mozgalmait figyelemmel kísérik. — Kénytelenek igaznak ismerni azt: hogy az örmény irodalomnak nemcsak fényes múltja és virágzó jelene van, de reményteljes jövője is. Ma, midőn a régi örmény cultura nagybecsű maradványainak felkutatása és tudományos értékesítése nemcsak Keleten, az örmények eredeti őshazájában, és nem csupán a tehetséges nép fiainak, de azonkívül Nyugatra ama számos tudósainak is, kik az orientalis tanulmányok terén mint armenisták ismereteseik, egyik legfontosabb és máris bő eredményt elért törekvésüket képezi, — alig látszik szükségesnek hosszasan indo-

kolni egy irodalmi vállalat becsét és hasznosságát, mely a magyar olvasó közönség előtt az örmény cultura vívmányait lehetőleg minden ágában bemutatni céltűl tűzi s mely mintegy összekötő kapcsot képezvén a magyar és örmény irodalom között, méltán hozzájárul a vállalatul jelentkezik. Legkevesebb szükséges ezt indokolni éppen hazánkban, Magyarországon, hol az örmény nyelvészeti, irodalmi, történeti, régészeti- és földrajzi ismereteknek egy szakszerű, mint népies feloldozása eddigélt feltűnően elhanyagoltott s Horváth István kora óta. — ki magyar-örmény honfűtársait az örmény classicus írók-magyar fordítására egyenesen felhívta, — néhány díszesre kivétel leszámításával, még a szakírtiak között is, — alig mutat előhaladást. Tisztelettel alulírottak, a vállalat iránt érdeklődő és abban részt venni ígérkezett munkatársakkal együtt teljesen indokoltan véik remélhetni: hogy a jövő új-évtől kezdve megindítandó „Armenia” című magyar-örmény tudományos havi szemlé a tisztelt olvasó közönség körében szerencsés leend a pártolás és elterjedés azon mérvét elérhetni, mely mellett fennállása és borotvált értelemesebb kifejeződése biztosítottak lenne tekinthető. Folyóiratunk egyelőre havonkénti egy lnyvi (16 oldal) terjedelemmel, színes borítékkal, minden hó elsején fog megjelenni, — s a politikai közlemények kizárásával az örmény tudományosság minden ágának magyar nyelven, részint szakszerű, részint népies ismertetését tűzte feladatául. Közleni fogunk nevezetesen közérdeklő cikkeket az örmény föld- és népeinek, valamint a hazai örményeknek régi és újabbkori állapotáról; szemlélni hozni fogja az örmény classicus írók magyar fordítását; lesznek régészeti, irodalom- és költészettörténeti, nyelvudományi, könyvészeti, egyháztörténeti, néprajzi, genealogiai és e szakra vágó egyéb közlemények; szóval lehetőleg felkarolni igyekszünk az anyagot, mely ezen irányban rendelkezésünkre áll. Többet ígérni ezuttal tartózkodunk: azért csak meg azon reményünkünk adunk kifejezést: vajha a hazai olvasó közönség az által, hogy vállalatunkat a nemesebb elzölő méltó pártolásban részesítendő, — lehetővé tenné e folyóirat érdekességét és tartalmának tudományosságát, történeti tárgyú illusztrációkat, esetleg egy-egy cizkép közlése által is emelni és tartalmát megkészszeretheti. Ezek után van szerencsénk az „Armenia” munkatársainak a következőket, kik közreműködésüket már eddig megígérték, felsorolni: Pálkánian J. egyetemi tanár (Szent-Pétery); Emin Megérdemes, a Lázárew-féle academia tanára (Moszkva); dr. Molnár Antal, országgyűlési képviselő (Budapest); Bárány Lukács, örmény kath. plébános (Szamosújvár); Ávedik Lukács, örmény kath. plébános (Erzsébetváros); Dr. Dervischjan Szeráphim, az „Armenia”-írója (Konstantinápoly); Dr. Pálubány Lukács, fővárosi tanár (Budapest); Dr. Simay János, igazságügyminiszteri hivatalnok (Budapest); Dr. Mártonfi Lajos, gym. tanár (Szamosújvár); Fáraó Simon, örmény kath. plébános (Usik-Szépvi); Duna Dávid, mechtárista atya (Ujvidék); Görög Joikim, örm. kath. plébános (Gyergyó-Szent-Miklós); Gójláv Ávedik (Bécs); Dr. Goposa László (Szamosújvár); Hámbar Henr. Jenő, (Smyrna); Csámán Hámházás, apostoli misszionárius (Trebisond). A külföldi írók dolgozatai is mind magyar nyelven fognak megjelenni. A folyóirat előzetési ára egész ére 4 frt, félére 2 frt, mely összeg a szerkesztőség nevére címzve legkezelezerubb postautalványon legkezelebb decz. 15-ig küldendő be. Szamosújvár nov. 15. 1886. Az „Armenia” című magyar-örmény havi szemlé szerkesztője: Govrik Gergely mechtárista atya, Szongott Krisztof, gym. tanár. — Az érdekesnek ígérkező havi szemlé ajánljuk az érdeklődők meleg figyelmébe.

KÖZGAZDASÁG.

Néhány szó a postatakarékpénztárról.

(Vége.)

Ha a betevő könyvecskéje tele van írva, vagy ezt más személyre kívánja átruházni, erről a takarékpénztárnak tartozik írásban jelentést tenni, mely az átiratás iránt haladéknél intézkedik, az átiratás által a kamatszámítás folytonossága nem érintetik.

Ha a betevő könyvecskéje elvesztett vagy tőle ellopott, erről a betevő a takarékpénztárt az elvesztett könyvecskére ismertető adatainak lehetőleg pontos körülírása mellett vagy közvetlenül, vagy valamely közvetítő hivatal útján értesíteni tartozik.

A takarékpénztár ily esetben intézkedik, hogy az elvesztett könyvecskére visszafizetés ne teljesítessék.

A közvetítő hivatalnál, mely a könyvecskét kiállította, egyidejűleg hirdetemgyűgtesztetik ki, a melyben a betevőkönyvecskének birtokosa felszólítatik, hogy a betevőkönyvecskét, vagy ahhoz való igényét egy hó lefolyása alatt jelentse be, különben a betevőkönyvecskére semmisenk fog nyilváníttatni.

Azon esetben pedig, ha az imént említett határidőn belől más által is támasztatik igény, a feleket a rendes perutrá utasítja, és csak a jogerejűvé vált ítélet alapján teszi meg az esetleg szükséges további intézkedéseket.

Végül ha ugyanazon határidőn belül gény senki által sem jelentetnek be, az elvesztett beteti könyvecskére semmisenk nyilváníttandó, s annak helyébe a betevőnek másodlat adatik ki.

A takarékbetétek által három és hattized (3/6) százaléka kamat fizetett. Ezen kamatból csak 1/6 törvényhozás útján szállítható le, fellelése, valamint a fel-emelt százaléka 3/6 %-ig leendő leszállítása pedig a m. kir. miniszterium által rendelkezhető el.

A miniszterium hatáskörébe eső kamatváltások az ezeket elrendelő miniszteri rendeletnek kihirdetését követő napitári hónap eltelté után az összes betétekre érvényesek.

A takarékbetétek kamatoztatása a beteti napot követő hó 1-ő, illetve ugyanazon hó 16-ik napjától kezdődik és a felmondás-

nak a postatakarékpénztárnál való beérkezését vagy azonnali visszafizetése esetén az ezeket megelőző hó utolsó napjával, illetve ugyanazon hó 15-ik napjával végződik.

A legkisebb elfogadható betétösszeg 50 krajczár.

Egy forinton aluli összegek azonban nem kamatoztatnak.

Minden napitári év deczember 31-ével az esedékessé vált kamatok a tőkéhez csatoltatnak és azzal együtt kamatoztatnak.

A kamatszámításnál a hónap 30 uappal vétetik számításba.

A hivatalból kiadandó kamatszámítási táblázat minden közvetítő hivatalnál nyilvánosan kifüggesztendő.

Visszafizetések 1—25 frt az azon közre-tított postahivatalnál, mely a betétkönyvecskét kiállította, rövid uton mondhatók fel és azonnal fel is vehetők.

25 frton felüli összegek előbb mindig felmondandók a takarékpénztárnál, mely erről 25 frttól 100 frt terjedő összegű legkezelebb 8 nap, 100 frttól 50 frt legkezelebb 15 nap és 500 frton felüli összegű legkezelebb 30 nap alatt egy fizetési utalványt állít ki azon közvetítő postahivatalra, a melynél a betevő a felmondott pénzt felvenni kívánja.

Ugy a rövid uton történő, mint a takarékpénztárhoz intézett felmondásoknak azonban írásbelileg és a betevő által sajátkezűleg alá-írt nyomtatványon kell történnie.

Ha valamely betevő írni nem tud, alá-írást kézzeljeggyel helyettesíti, de azon kézzeljeggy két tanuval, vagy más hatósági okmánnyal, pl. honvéd-igazolvány, cseléd- vagy munkáskönyvvél, mely személyazonosságát teljesen igazolja — hitelesítendő.

Hogy a betevő mindennemű kártól meg-óvassék a személyazonosságára egy a betétnél, mint visszafizetésnél egyáltalán minden-kor kiváló figyelem fordítandó, s hogy a biz-tosság még nagyobb mérvben emeltessek, a betevő minőrtát első betétje alkalmával egy jelszót is választthat magának, mely úgy a visszafizeté-s, mint értékpapir vásárlásánál és meghatalmazás kiállításánál neki kiváló előnyöket biztosít.

Ha a betevő bármely oknál fogva akadályozva volna a felmondott összeget személye-sen felvenni, meghatalmazást állíthat ki egy-szeri esetre bizonytalan időre. Egyszeri esetre szóló meghatalmazásnál, ha a betevő jelszó-val bír, a meghatalmazás érvényes kiállítá-sára elegendő a jelszónak közlése és a be-terő száttéke aláírása.

Bizonytalan időre szóló meghatalmazás-nál az aláírás kir. közjegyző vagy kir. bíróság által hitelesítendő.

A betétek és a takarékpénztárnál betéte-ményezett értékpapírok és azok járuléai az 1885. évi IX. t. cz. 22. és 23. §-ai szerint az utolsó felmondás vagy bejegyzés napjától számított 30 év alatt elévülnek és a tartalék-alap, vagy ha az, az egy millió frtot elérte, az államkincstár javára esnek.

A posta-alkalmazottaknak a szolgálatból való rögtönlel-bocsátást terhe alatt tiltatik, hogy a betevők neveiről vagy a betétek összegéről, kivéve postatakarékpénztári szolgálati felelőseiket, bár-kinek is értesítést adjanak.

A postatakarékpénztár jövedelme adómentes.

A takarékbetétek kamatai a törvény értelmében mindennemű kereseti, jövedelmi, tőke-kamat vagy más későbbben ezek helyett behozandó adótól mentesek.

A postatakarékpénztárnak és közgeinek hivatalos levelezése a betevőkkel és viszont, ugyesztén a hivatal ügykezeléséből eredő kocsi posta-küldemények portomentesek és azokért kézbesítési vagy értesítési díj nem szedetik.

A betevők számlájára vásárolt értékpa-pirokat tartalmazó küldemények azonban porto-menteséget nem élveznek.

A postatakarékpénztár és a betevők, azok engedményesei képviselői vagy meghatalma-zottjai közt ez üzletből felmerülő minden ügy-lek, meg a megsemmisítési eljárás is a bi-rói eljárás kivételével a törvény értelmében — bélyeg- és illetékmentesek.

A postatakarékpénztársá-ját állandakról havonként hivatalos közlö-nyében”) jelentést tesz s a takarékbetétek kezeléséről minden igazgatási év végével szá-bályszerű számadást készít, melyről az évi költségvetési alkalmával a törvényhozásnak je-lentés fog tétetni.

A közvetítő hivatalok al-kalmazottjai a betevőknek a postatakarékpénztárról min-den felvilágosítást és utba-igazítást meg tartoznak adni.

Ugyanott a takarékpénztárra vonatkozó törvény és miniszteri rendeletk bármikor meg-tekinthetők, továbbá február 1-től a be-tét s járadék könyvecskéik, ugyesztén min-d-azon nyomtatványok, boriték-ok, melyek a betevők és postatakarékpénztár közti közlésekre szolgálnak, a betevőknek a közvetítő hivatalok által ingyen szol-gáltatnak ki.

A magyar kir. postatakarékpénztár azon föld, hogy az ország legátalabb vidékén lakó vagy utazó egyéneknek is lehetővé teszi könnyű módon, meg a delutáni órákban is csekély betéteket eszközölni, a sors csapásai-nak vagy egyéb viszontagságoknak alávettett személyeknek azon előnyt is nyújtja, hogy betegségek vagy öregségek napjaira filléreik-ből egy kis biztos tőkét gyűjthetnek magok-nak, mely tőkéjük a törvény értelmében nem foglalható le, sem zár alá nem vehető.

A takarékok egyéneknek alkalmat nyujt lassacskán oly kis tőkét gyűjteni, melyért a postatakarékpénztár útján, a nélkül, hogy a vetélnél megkároztatásnak ténne ki magát, bi-ztos értékpapírokat vásárol-tathat magának jutalékmen-tesen; és ha a kellő biztos helyiséggel

*) A m. kir. postatakarékpénztár közlönyére, mely havonként legalább egyszer, szükséghez képest többször is jelenik meg, egész ére portomentes kézbesítéssel együtt 1 frtért lehet előfizetni, bármely postahivatalnál.

vagy a kezelésre, feltűgyeletre való idővel nem rendelkezik, a vásárolt értékpapírokat a takarékpénztárnál hagyhatja letétben, mely azt nem csak minden díj nélkül megőrzi, hanem a sorsolás alá eső papírok húzására fel-tűgyel, — az esetleges nyere-ményeket — az esedékes ka-matszelvevényeket lejáratkor behajtja, a betevő javára írja, s azt erről külön értesíti, úgy, hogy a betevő letétbenéyzett értékpapírjai-nak jövedelméről minden farsáng és költség nélkül rendelkezhetik, holott a gyakorlati életben gyakran tapasztaljuk, hogy hiányos meg-örzés, feledékenységek vagy késő intézkedést által a tulajdonosra lopás, elvesztés, valamint a szelvények és nyeremények elévülése álta sok kár háramlik.

Ezenfelül ha a betevő könyvecskéjét el-veszti vagy az tőle ellopott volt, minden kártól könnyen meg lesz óva, mert ha a takarékpénztár ezen körülményről értesíti, ez azonnal intézkedik, hogy a könyvecskére egy hivatalnál se történjék visszafizetés a 30 nap alatt a betevőnek új könyvecskét állít ki.

A szűlők, munkaadók, gyárosok a beteti könyvecskéket és postatakarékpapírokat kedvező ajándék tárgykul használhatják fel gyerme-keik, cselédek és munkásai számára, mert azáltal nemcsak kellemes meglepetést szerez-hetnek az illetőknek, hanem azok takarékos-ság iránt való hajlamát is kiváló módon fej-lestethetik.

Az üzleti ügyekben, mulatságból vagy más czélból utazó a lakó helyén e czélra be-tett vagy lassacskán összeggyűjtött tőkéjét, az ország bármely részében is utazék, csekély farsággal a legközelebbi közvetítő postahivatalnál könnyű szerrel veheti ismét ki.

A gazda vagy kereskedő a lakásától tá-vol eső helyen, gabona, árú eladásából vagy más követeléseiből befolyt összegeket könnyen fizetheti be, a vesztély nélkül magával hordott beteti könyvecskére; avagy fizetheti be más megbízottja által is, mert a 2-ik és további betétnél személyazonosság nem kívántatik s bárki által eszközölhető, míg ellenben a vis-zsafizetés csak a tulajdonos aláírása alapján történhet. Ugyanazok könnyen teljesíthetnek fizetéseket lakásuktól távol eső helyen 3-ik személy irányában egyszeri esetre vagy bi-zonytalan időre szóló meghatalmazásokkal.

Azon váratlanul meglepő fényes ered-mények, melyet a postatakarékpénztárak min-denütt, ahol létesítettek, elérték, bizonyíté-kát képezik annak, hogy sok hiányt pótol-nak és azon reményt táplálják bennünk, hogy Magyarország lakóinak alkalom nyuj-tatván fillereiket meg a legátalabb vidéken is könnyű szerrel biztos helyen megtakarítani, be fogják bizonyítani, miszerint azon alaptal-an vád, mintha Magyarország nepeiben hiá-nyoznék a takarékosági szellem s reméljük, hogy alig fog eltelni néhány év s a száraz számok adatai szembetűnően fogják bizonyí-tani, miként hazánk, valamint sok más téren, ugy ezen az uton is a művelt nyugati álla-mok nyomdokaiba lép.

Vegyes közlemények.

— **A nyugot-magyar-osztrák vasuti kötelek** 1885. január 15-től érvényes I. számú díjazásai fűzetéhez folyó évi augusztus 15-én megjelent I. pótlékban az áru-osztályozás ki-egészítését és módosítását tartalmazó X. pont alatt a 12. lapon „oszkor minden mende” árucikkénél 16., 27., 27. díjsorozat számok 16., 16., 16. sorozatokra helyesbítendők. Budapest, 1886. november 23. Az igaz-gatóság.

Szenvedőlet.

(November 24.)

(B.) Készárú nagyban 25.50—25.75, ki-csinyben 26.— hordó nélkül per 100 li-ter %.

Budapesti gabnatozsda.

(November 24.)

15000 mm. forgalom, teljes napi arak-kal. Tavasz buza 8.93—8.94, új tengeri 6.05 6.07, tavasz zab 6.47—6.49, új buza 8.73 8.75, kaposzta-repce 11.50—11.75.

KIS LOTTO.

Nagy-Szeben, nov. 24-én:

73. 47. 84. 59. 87.

Prága, nov. 24-én:

56. 30. 32. 15. 77.

IDEGENEK NEVSORA.

(November 24.)

Fehérkereszt-szálló. Kalmár N. birt., Gyula. Széll A., ügyvéd, Makó. Dr. Schaller N., orvos, Nagy-lak. Bárány J., bérlo, Mezőhegyes. Burian P., Schweiger J. D., keresk., Bpest. Breier F., Linzer T., Glo-gan J., Sachs M., keresk., Bécs. Leitner M., Windt F., utazó, Bécs.

Nádor-szálló. Hild Gyula, tábornok, Csákova. Drak Zsigmond, főhadnagy, Csákova. Stein H., igaz-gató, Székács. Moskovits M., szob. szob. Steigler.

Háromkirály-szálló. Papp Vilmos, birt., Nagy-Varjas. Popescu Janos, jegyző, Nadab. Madin Kornel, keresk., Kurtis. Szabó Matyas, földész, Kunagota. Kro-digár Péter, földész, Pecoka.

Arad városi színház.

Folyó sz. 55. 3. kisérlet. 1. szám.

Csütörtök, 1886. novemberhó 25-én:

Az új háziur.

Bohózat 5 emeletben. Írta: Henry Chivot. Fordította Fáy J., Béla. (Rendező: Makó Lajos.)

Személyek:

Blondeau, ház tulajdonos — Makó Lajos, Blondeau, neje — Vácz Vilma, Anna, Blondeau leánya — Havas Aranka, Dutilleul, Anna jegyesse — Borand Gyula, Bomperier, végrehajtó — Fenéry Mór, Hortense, felesége — Zádorsky T. Billardin, fodrász — Somló Sándor, Gusztáv, második írnok — Fekete Adolf, Fluchard, apó, iktató — Győre Alajos, Brisque, írók — Kádas János, Baromeda marquis, volt ezredes — Sárdy Károly, Blanka, neje — Siposné, Rifardini, alanc tenorista — Császár Imre, Saint Amaranthe, báróné — Krecsányné.

Kezdete 7, vége

Hirdetés.

A Temesvárt székely csász. kir. 7-ik had-test-parancsnokságának 7348/886. sz. a. kelt felhívása nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy mindazon katonai kötelezettség alatt nem álló szigorló orvosok, sebészek és orvostudorok, kik háboru esetén a katonai kórházakban itt helyben Aradon, vagy máshol orvosi szolgálatokat hajlandók teljesíteni, a megkötendő egyezményhez képest 8 frtig terjedhető napidíjban, azon felül az utiköltségek megtérítésében részesülhetnek. Felhívtnak tehát mindazon szigorló orvosok, sebészek és orvostudorok, kik a fentebbi esetben a katonai kórházakban orvosi működésre vállalkoznak, f. é. december 15-éig, Arad sz. kir. város tisztviselői hivatalánál bejegyzés végett jelentkezni szíveskedjenek.

Arad, 1886. január 13.

A városi tanács.

CACAO
122 és
CHOCOLADE

VICTOR

SCHMIDT & SÖHNE

melyek az első bécsi konyhaművészeti kiállításán a legmagasabb díjjal, a kitüntetés oklevéllel lettek megjutalmazva, csak hatóságilag beiktatott védjegyük és cégük alatt valódiak. Kapható minden hírneves kereskedő urnál és csemegekereskedőnél, Aradon

ELIAS ARMIN urnál.

Vidékre postai utánvétellel küldetnek szét.

Victor Schmidt & Söhne,

cs. kir. orsz. enged. gyárosok.
Gyár és központi szétválogatási hely: Bécs,
V. Allee-gasse, Nr. 48. (a déli vasút mellett.)

Az aradi piacon
hallatlan csoda!!!

Női ingek 65, 80, 90, 1.80 krig.
Ejti corsetták 65, 75, 90, 1.80-ig.
Fehér alszoknyák 90, 1.—, 1.20 frtig.
Férfi ingek chifon, pique, kreton vagy oxford 1.—
1.10, 1.20, 1.40, 1.50 frtig.
Férfi harisnyák párja 8, 10, 12, 15, 40 krig.
Gyermek harisnyák 8, 9, 10, 12, 15, 20, 25, 30-ig
Női harisnyák fehér és színes 15, 18, 20, 25.
Kretonok és szattonok 16, 18, 20, 25.
Kockás és színes szövetek 16, 20, 25.
Férfi kalapok legújabb divatnak 1.20, 3.50-ig.

Gyermekkoscsik, kézi kosarak, utazó bőröndök, nap- és esernyők, sétatálcák, nyak-kendők, keztürek, paplanok, asztalneműk, ágylakók, gyermek-ruhák legújabbak nagy választékban és meglepő olcsó árakon kaphatók.

Kilényi Adolf

Aradon, főtér 20. sz. a., a „Kék golyó“-hoz

ROSENBLÜH II. és TÁRSA

Arad, Szabadságtér.

A bekövetkezendő őszi időnyre van szerencsénk a t. cz. közönség becses figyelmét

dúsan felszerelt raktárunkra

felhívni.

Szöveiteink első rangú angol és francia gyárosok gyártmányai, mindenkor

a divat újdonságai

minden minőségben, ismert **olesó árban.**

582-20.58

Nagy választék:

fekete terno, alapin, cachemir nemkülömben selyemszövetek és
fekete divat-szövetekben, színes selyem diszek, plüschekben.

Továbbá:

valódi jó mosó cosmanosi barchentekben.

A fent soroltakon kívül felemlítjük még, hogy

Siegl János és társa

Schroll Benedek és fia

első rangú gyárosok vászon-raktárát első rangú chifon-gyárosok raktárát
birjuk és gyári áron árusítjuk.

Mindezekon kívül nagy raktár jutte-szövet és függönyökben, szőnyegekben,
berlini és posztó-kendőkben s számos meg nem említett tárgyakban.
Ugyisintén dus választék kitűnő minőségű kész fehérneműekben.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek,

s csakis ily úton szerezhettek t. vevőink meggyőződést árunkról.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak tulajdonát képező 198 tartánykocsira vonatkozó szerződések ez év végével lejárván, az érdeklődő összes hazai kereskedőket és gyárosokat felhívjuk, hogy ezen kocsik igénybe vételére és felhasználására vonatkozó ajánlataikat ez év november végéig az alólírott igazgatóságnál „ajánlat a 82911. számhoz.” felirattal ellátott zárt borítékban nyújtsák be.

A teendő ajánlatokban megemlítenő az egyes czégek által igénybe veendő kocsik

- a) mennyisége,
- b) felhasználási ideje,
- c) módja (mi célra, mely vonalokra) és
- d) a bér, mely felajánlatik.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

Fertőtlenítő szerek,

carbolpor, carbolsav,
kristályozott carbol, zöldgálic és clormész
a legolcsóbb napi árakon
hamisítatlan minőségben

kapható

ELIAS ARMIN
üzletében
ARADON.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város területén kimérés alá kerülő bor, minden hctl.-je után 4 frt mérési illeték-szedési jogának 1887. évi január 1-től egy vagy több évre leendő bérbeadása iránt f. é. novemberhó 30-án, d. e. 10 órakor árverést fog a gazdasági szék tartani.

Kiküldési ár egy évre 26200 frt, mely összegnek 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható (értékpapirokban bánompénzül) leteendő. Árlejtési lehet szóval vagy a szóbeli árlejtést megelőzőleg benyújtandó írásbeli zárt ajánlattal, mely utóbbiakhoz a bánompénz melléklendő, s melyekben kifejezve kell lenni, hogy a vállalkozni kívánó a feltételeket ismeri és azokat elfogadja. A feltételek előzőleg is Parecz István tanácsnok urnál megtekinthetők és azok kívánatra meg is küldetnek.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1886. évi november 16-án tartott üléséből.

Varjassy Lajos.

Előnyös bevásárlás.

Szobai függő lámpák

fel és lehúzóval, fehér üveg-fedővel és nagy égővel, egészen felszerelve 4 forinttól

Asztali és irodai lámpák,

széles, szilárd ércalappal (nem üvegből) nagy égővel és nagy üveggyóval egészen felszerelve 1.10-től kezdve.
Nagyon czélszerű, jól világító

fali konyha-lámpák,

egészen felszerelve 28 krtól kezdve.

Diszes, legújabb alakú

salon-lámpák,

nagy választékban, jutányos árakon ajánl

ERNYEI GYULA,

a „Zöld papagályhoz“ Aradon.

947-886.

Árlejtési hirdetmény.

A város részére a jövő évben szükséges festékárak szállításának elvállalása iránt f. é. nov. 30-dikán, délelőtt 10 órakor árlejtést fog a gazdasági szék tartani. Bánompénzül leteendő 10 forint. Árver lni lehet szóval, vagy írásbeli zárt ajánlatokkal, mely utóbbiakhoz a bánompénz melléklendő s melyekben kifejezve kell lenni, hogy a vállalkozni kívánó a feltételeket ismeri és azokat elfogadja. A feltételek, amelyekben a szállítandó festék árak, egy kiküldési árak is ki vannak tüntetve, előzőleg is a gazdasági szék elnökénél, Parecz István tanácsnok urnál megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1886. évi november 16-án tartott üléséből.

Varjassy Lajos,

aljegyző.

Legolcsóbb
bevásárlási forrás
ősz és téli árúkból
Obetkó Kálmán

üzletében,

Aradon, főtér 39. sz. a.

Szövött és kötött árúk:

Mellények urak és hölgyeknek 2 frttól 6 frtig, gyermekeknek 1 frttól 2 frtig.
Alsóingek és nadrágok, dr. Jäger és másféle. Alsóing és nadrág egyben és külön, pamutból, gyermekeknek 50 krtól 1 frt 20 krig.
Lábszárvédők és mindennemű gypjuhártyák. Gyomor- és hasvédők cholera ellen 1.20-2. Alsószoknyák gypju és nemzéből, hölgyeknek és leányoknak.
Berlini kendők és swahlok.
Keztürek posztóból, kötve és szövve, igen nagy választékban.
Dr. Pattison-féle tüdővédők (Lungen-Protector) ajánlatos gyenge mellű embereknek, frt 1.20-2.50.
Utazó- és takaró-pokróczok frt 4.50.
Közönséges pokróczok frt 1.20.
L6-pokróczok 1 m. 20 cm. széles, párja 4.70.
Hasonlók 1 m. 60 cm. széles, párja 7.50-10.

Szőnyegek méterszáma 27 krtól 1 frtig.
Cocus és Manilla szőnyegek folyókra 65 cm. és 1 mtr. szélességben 90 krtól 2 frtig.
Petroleum függő lámpák egyensúly nehezékekkel 4 frt 75 krtól 20 frtig.
Irodai és asztali dísz-lámpák, 1 frttól 10 frtig.
Éjjeli és konyhalámpák 15-50 kr-ig.
Bronce-esillárok termek és templomokba 35-60 forintig.
Kalapok uraknak és gyermekeknek nemezből és erdélyi halinából 1 frttól felfelé.
Női és leány vadászformájú kalapok 1 frttól 2 50 kr-ig.
*Lábbelik bőrből, posztóból, szőr és pamut-szövetből urak hölgyek és gyermekeknek.
*Gyermekjátékok a legkisebb kortól felfelé.
*Ajándék díszítárgyak bőr, fa, bronz és majolika.
*Szappanok, illatszerek és mindennemű pipere-tárgyak.
*Alpaca-ézüst evő-készlet a legelső gyárból 12 évi jótállás mellett.
A közelgő halottak napjára sírkoszorúk száritott (immurtel) dísz-művirág, pléh és gyöngyből a legolcsóbb ártól, 50 krtól 10 frtig.
Sírkoszorú széles szallagok, méterje 80 krtól 1 forintig.

Háztartási készletek:

Kávéfőzők, thea-kannák ércből, thea-asztalok, fa- és pléh tálcák, tolette tükrök, pohár állványok és hűtő-medencék.

A *al jelzetekről külön árjegyzék adatik ki.

Jaloux redők, egymás felett függő deszkából, négyeszőg méterje 2 ft 50 krtól, finomabb 3 frt.
Keresztbe szövött len vászon redők simán vagy csikkal fen jelzett két nagyságban 2.35, 3.—, 3.20, 3 frt 60 kr.
Utazó kofferek, kézi egyszerű, 45 cm. hosszúságtól 65-ig, 80 krtól 1 frt 50 krig, finomabb kézi kofferek 50 cm.-től 70-ig, 2 frttól 6 frtig, kúghatós (Soufflé) kofferek 5 frttól 12 frtig.
Kézi táskák egyszerűek, vászonból puhák és kemények 1 frttól 3.50-ig, bőrből 2 frttól 20-ig.
Fa-kofferek, vászon huzattal, alacsnyak, leginkább iskolába küldendőknél alkalmas 2.70, 3.50, 4.50, — nagyobb magas betétes kofferek 4.75, 5.50, 6.—, 8.— frttól 15 frtig.
Fonott kosár kofferek, melyek könnyűségükkel fogva ajánlatosak, mint fürdői és költözködési célra 3.50, 4.50, 5 frt.
Eszököpények gummiból, bővebb ugynevezett katonai szabás kapucsnival, erős szövetből 8, 9, 10, a legnagyobb 12 frt.
Egész könnyű hamvas szövetből, melyek zsebbe tehetők 9, 10 és 11 frt, a szűk palettotal fel nem cserélendők.

Soda-víz készítő gépek, melyek segítségével

1/2 literes	1 literes	1 1/2 literes
6.50	7.50	8.50
1 1/4 literes	2 literes	3 literes
9.50	11.50	13 frt

Amerikai víz-szűrő gépek, tömörített szénből, — mután az alföld számtalan vidékén az ivóvíz kellemetlen utóízű és zavaros, e mellett ártalmas,

nem lehet ezen találmányt eléggé a közönség figyelmébe ajánlani, különösen gyomor- és bélbajokkal ily gép felettebb fontos, léteznek következő nagyságban

naponként 20 40 60 80 liter szűrő
képességgel 1.65, 2.80, 4.50, 6.50 kr.

Ablak redők fából szövve, fehér és zöld színben
árak alább jegyzett méretű ablakokhoz

90 széles 95 100 105

180 hosszú 190 200 210

1 frt 35, 1.45, 1.60, 1.80,

felhúzó készüléket bele érve finomabb szövött redők valódi lun fonattal a fönt jegyzett két nagyság szerint 1.75, 2.—, 2.20, 2.35 kr.

Gyermek-kocsik 5.—, 4.50, 6.50, 8, 10 frt.

Női esőköpenyek szürke és fekete gummi szövetből, mintézott, egész könnyű, hosszú gallér alakban 9, 10 frt.

Eszö-ernyők 80 kr., 1 frt 1.25, 1.50, 2.50.

Selyem eső-ernyők 3.50, 4, 4.50, 5, 8, 10 frt.
Legkötönyebb rovar-irtó por Zacherlin, minden a hazánál előforduló fereg ellen, üvege 15, 30 és 50 kr.

Andel-féle rovar-irtó por, különösen légy, poloska, és az ugynevezett sváb-bogarak ellen, egy doboz 20, 40, 60 kr.

Rovar-por hintő-gömbök 30, 35 kr.

Halászlé készletek, három és négy részbe kizuzható horgászati botok, horgok, horg-zsinorok, utánzótt horg-férgek és különböző készletek, az elősoroltakon kívül még számtalan tárgyak léteznek, melyekről árjegyzékkel készséggel szolgálók.

Póztai rendelmények azonnal teljesítettnek.

463-28*